

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTWA POLITYCZNYCH

WARSZAWA

Biblioteka Krajowej Rady
Narodowej

R. k. I. Nr 292

Włocławek, sobota/niedziela 21/22 grudnia 1946 r.

Cena 3 złote

Należy podsumować

Sesja plenarnej Ogólnej Zgromadzenia ONZ została zamknięta. W ciągu 54 dni obrad mozolnie, krok za krokiem, dzień po dniu, a niejednokrotnie w ciągu nocy, wśród najrozmaitszych sprzeczności i trudności politycznych budowano zręby pokoju światowego.

Kończono szereg najrozmaitszych spraw z najróżnorodniejszych dziedzin, na czoło jednak wysunęły się trzy zasadnicze sprawy: rozbrojenie, Hiszpania oraz potępienie nienawiści rasowej.

Półtora roku minęło od ukończenia wojny. Wiele w tym okresie wypowiedziano wzniosłych, pięknych i wzruszających słów o budowie wiecznego pokoju, o konieczności zaprzestania przelewu krwi, o braterstwie i jedności ogólnonarodowej, a jednocześnie w laboratoriach pracowano nad różnymi wynalazkami wojennymi, nad udoskonaleniem broni wojennej, szepczano o atomie, ćwiczą wojska i utrzymywano je na stopie bojowej. Ludzie słabsi nerwowo oczekiwali z napięciem dnia wybuchu trzeciej wojny, a do ognia niepokoju dolewali oliwy w postaci różnych plotek i pogłosek spekulanci wojenni, zacierając ręce z otrzymywanych w łatwy sposób zarobków ze śrubowania cen.

Słowa były ale czynu potwierdzającego dążenia narodów do pokoju nie było widać.

Ostatnia sesja ONZ uczyniła pierwszy poważny krok w tej sprawie. Związek Radziecki postawił wniosek o rozbrojenie. Rozwinęła się szeroka dyskusja, padły z różnych stron poprawki, uzupełnienia i rozszerzenia wniosku radzieckiego.

Nas jednak obchodzi wynik dyskusji. A wynik ten, jak na pierwsze próby, jak na pierwszy krok w tej drażliwej sprawie jest dobry. Bo oto zlecono Radzie Bezpieczeństwa, aby został ujawniony stan, rozmieszczenie i wyposażenie formacji zbrojnych na wszystkich terytoriach państwowych z jednoczesnym zakazem używania energii atomowej i innych środków masowego niszczenia. Polecono również opracować plan powszechnej redukcji zbrojeń.

Tę uchwałę należy zapisać na plus pracy dokonanej przez ONZ.

Od dłuższego czasu politycy światowi rozważali sprawę Hiszpanii. Podano przyczyny i powody konieczności zmiany systemu rządzenia w tym państwie. Wskazano również na fakty, że Hiszpania jest obecnie przystanią dla hitlerowskich i innych kombinatorów wojennych, że tam właśnie powstały różne pracownice wynalazków wojennych, że z chwilą, gdy na całym prawie globie ziemskim istnieją rządy oparte wszystkie warstwy społeczne i polityczne, w Hiszpanii nadal panuje dyktatura jednostki i jednego ugru-

Cynizm i buta Fiszera

WARSZAWA (obsł. wł.). W czwartym dniu procesu przeciwko Fiszcowi i jego towarzyszy zeznawał biegły ur. Tadeusz Kosinski, który scharakteryzował niemieckie metody odprzemysłowienia Polski. Wywieziono z Warszawy 700 obrabiarek, a z fabryki Ursus wywieziono narzędzi i maszyn o ogólnej wartości 3 milionów złotych. Z Polski wywieziono do Rzeszy w roku 1939 — 40 tysięcy ludzi, w 1940 — 302 tysiące, w roku 1941 — 200 tysięcy i w roku 1942 — 399 tysięcy. Dane te pochodzą ze źródeł niemieckich i nie obejmują lat: 1943 — 1945.

Drugi biegły demograf dr Kopeć omówił straty ludności polskiej. W czasie składania zeznań przez dra Kopcę oskarżeni ujawnili wielkie zdenerwowanie a Fiszera wyraźnie pobladł.

Trzeci biegły prof. Grzywo-Dąbrowski stwierdził, że w czasie okupacji nie było dnia takiego, w którym nie przysyłano by zwłok do oddziału medycyny sądowej.

Sesja popołudniowa obfitowała w szereg ciekawych momentów. Obrońca oskarżonego Fiszera adwokat Chmurkowski opierając się na złożonych przez rzeczników oskarżenia dokumentach, oświadczył, że właściwym twórcą getta w Warszawie był Polizei-Führer SS a nie oskarżony Fiszera.

W odpowiedzi na powyższe zabrał głos prokurator Sawicki oświadczył, że nie czyni samego Fiszera tylko odpowiedzialnym za tworzenie getta ale uważa go współzawodnicą i następnie stawia Fiszcowi pytanie, czy jako prawnik nie uznaje, że tworzenie getta stanowiło pogwałcenie prawa międzynarodowego.

Fiszera oświadczył, że jako prawnik powołując się na swoje uświadomienie prawnicze, uważa że tworzenie getta w okresie wojennym było

zupełnie odpowiednie i uzasadnione. Następnie porównał bestialskie mordowanie ludności w Polsce z obecnym prześladowaniem Niemców w Hamburgu. W obronie swojej operował cyframi, a zakończył z dumnie podniesioną głową słowami: — oto jest moja odpowiedź.

Po tym bezczelnie cynicznym oświadczeniu, prokurator zapytał, czy wobec tego uważa także za uzasadnione, słuszne i dobre mordowanie ludzi. W tym momencie Fiszera opuścił głowę, zbladł i zawahał się. Po pewnej chwili odpowiedział: Nie. Z punktu widzenia ludzkiego było to okrucieństwo. Jako gubernator jednak nie mógł się liczyć z obowiązującymi prawami w Polsce, bowiem Polska nie istniała.

Prokurator złożył następnie Sądowi dokument, z którego wynika, że

Fiszera zwrócił się do gen. gubernatora z propozycją założenia getta w Warszawie i otrzymał na to zezwolenie. Drugi dokument mówi o tym, że z uznaniem władze niemieckie przyjęły polecenie strzelania do Żydów na ulicy.

Wprawdzie — twierdził prokurator — urzędnik siedzący w pałacu Brühla (miejsce urzędowania Fiszera w Warszawie) nie paprał swych rąk brudną robotą. Od tego byli inni. Lecz kto jeśli nie oskarżony winien ponieść odpowiedzialność za dopuszczenie do takiej roboty, za tolerowanie wszystkich okrucieństw? Dzisiejsze oświadczenie Fiszera o uzasadnieniu tworzenia getta jest przyznaniem się oskarżonego do winy i za to musi ponieść odpowiedzialność.

Ogólnopolski zjazd sekretarzy gminnych

WARSZAWA (obsł. wł.). Do Warszawy został zwołany ogólnopolski zjazd sekretarzy gminnych. Do zebranych przemówił premier Osóbka-Morawski omawiając wielkie zadania jakie stoją obecnie przed wsią. Po przemówieniu premiera zabrał głos min. Bobrowski, który omówił trzech

letni plan gospodarczy stwierdzając jednocześnie, że odbudowa kraju obok Belgii najszybciej jest przeprowadzana w Polsce. Wicepremier Gomułka omówił zagadnienie Ziemi Odzyskanych oraz sprawę Daniny Narodowej.

Pożyczki amerykańskie

WASZYNGTON (obsł. wł.). W Białym Domu odbędzie się specjalna konferencja w której weźmie udział prezydent Truman, minister Byrnes oraz szereg finansistów i ekonomistów amerykańskich. Konferencja ma na celu omówienie sprawy pożyczek amerykańskich dla krajów europejskich.

Skarb z XVII wieku

MOSKWA (PAP). Chłop radziecki Korobin ze wsi Ostrow pod Jarosławem znalazł w pobliżu swego domu zakopany w ziemi skarb. Składa się on głównie z monet z XVII wieku. Jest tam ponad 2 tysiące monet srebrnych. Korobin przekazał znaleziony skarb Muzeum Krajoznawczemu w Jarosławiu.

powania, nie licząca się z wolą narodu.

Polska pierwsza zwróciła uwagę na niebezpieczeństwo ukryte na półwyspie Pirenejskim. Sprawa wniosku polskiego była przedmiotem długiej, gorącej i burzliwej dyskusji. Aż wreszcie ostatnie plenarne posiedzenie ONZ sprawę tę ostatecznie załatwiło przez powzięcie decyzji odwołania przedstawicieli dyplomatycznych z Madrytu.

Ze uchwała ta, chociaż jeszcze nie wykonana wywrze odpowiedni wpływ i uzdrowi stosunki w Hiszpanii świadczy o tym fakt, że już toczona są, narazie nieśmiało jeszcze obrady o utworzenie rządu opartego na koalicji wszystkich stronniactw. Nadejście prawdopodobnie moment, w którym i Hiszpania po powołaniu rządu opartego o wolę całego narodu zostanie członkiem Narodów Zjedno-

zonych, wyrwie się z dotychczasowego odosobnienia i będzie współ z innymi narodami pracowała nad budową pokoju.

I wreszcie sprawa trzecia o znaczeniu więcej symbolicznym to jedynomyślnie potępienie nienawiści rasowej w związku z losem Hindusów w Unii Południowej Afryki.

Wszystkie narody jeszcze raz uznały, że nie kolor świadczy o wartości człowieka, ale sam człowiek świadczy o swej wartości. Wprawdzie powzięta uchwała dotyczyła losu kilkunastu tysięcy Hindusów w Afryce, lecz była ona także naganą w stosunku do Stanów Zjednoczonych, gdzie nadal jeszcze pokutuje nienawiść do milionowej rzeszy murzynów. Są także i w Europie jeszcze takie kraje, gdzie kolor skóry, inne wyznaczniki, inne pochodzenie daje pretekst do nienawiści, pogardy lub lekceważenia.

Uchwała ONZ przypomina tu wszystkim zasady ogólnoludzkie, zasady chrześcijaństwa, zasady miłości bliźniego.

Te uchwały przede wszystkim spowodowały to, że przewodniczący ONZ Spaak nazwał Organizację Narodów Zjednoczonych parlamentem światowym, regulującym stosunki na całym świecie. Te uchwały właśnie spowodowały to, że wszystkie delegacje wracały do swych krajów zadowolone z dokonanego dzieła, z myślą o dalszej budowie pokoju, z nadzieją i wiarą w to, że świat idzie ku lepszej, jaśniejszej przyszłości, a rok następny, rok 1947, który ustali ostatecznie podstawy traktatu pokojowego z Niemcami, położy nowy kamień węgielny pod gmach pokoju dla całej ludzkości.

A. Turczynowicz.

Powrót ministrów

LONDYN (obsł. wł.). Na okręcie Queen Elisabeth przybyli w dniu wczorajszym ministrowie: Rzymowski, Bevin, Molotow, Wyszyński i Szmicz. Minister Rzymowski dziś wyjeżdża do Paryża, skąd przybędzie do Warszawy. Ministrowie Molotow i Wyszyński odlecieli samolotem przez Berlin do Moskwy.

U. S. A. dla Berlina

BERLIN (obsł. wł.). Urzędowe dane statystyczne stwierdzają, że Stany Zjednoczone dostarczyły Berlinowi od dnia kapitulacji żywności, odzieży i medykamentów o łącznej wartości 100 milionów dolarów.

Umowa

TOKIO (obsł. wł.). Między gen. Derewienko a gen. Mac Arthurem została zawarta umowa na podstawie której rozstrzygnięto sprawę repatriacji obywateli japońskich mieszkańców terytorium znajdującego się pod zarządem radzieckim.

Stosunki dyplomatyczne zerwane

RZYM (obsł. wł.). Minister spraw zagranicznych Włoch Nenni oświadczył, że w wykonaniu uchwały ONZ wszyscy przedstawiciele dyplomatyczni Włoch zostali z Hiszpanii odwołani.

Powrót pociągu sanitarnego

BYDGOSZCZ (Inf.). Pociąg sanitarny Okręgu Pom. PCK Nr. 1, który w dniu 16 listopada br. wyruszył w swą 9-tą podróż zagranicę — tym razem do brytyjskiej strefy okupacyjnej — wrócił po miesięcznej podróży do swej bazy stacyjnej w Bydgoszczy w dniu 16 grudnia br.

Misja jego objęła częściową repatriację Polaków ze szpitala w Glüekstadt (Schleswig Holstein) oraz repatriację chorych dzieci, sierot, niemowląt i kobiet ciężarnych z miejscowości Wolfsburg (prowincja Braunschweig).

W drodze powrotnej w okolicach Berlina (Spandau) jedna z matek repatriantek powiła szczęśliwie dziecko płci żeńskiej, które w metryce wyka-

Jasno i otwarcie

NOWY JORK (obsł. wł.). W związku z zamknięciem sesji plenarnej ONZ ambasador Lange udzielił wywiadu przedstawicielowi PAP w Nowym Jorku. Delegacja polska — oświadczył ambasador — podziela w zupełności optymizm panujący wśród innych delegacji. Ostatnia sesja wykazała pozytywne wyniki obrad. Powzięto cały szereg pozytywnych decyzji. Ostatnia sesja wykazała, że ONZ to nie tylko miejsce do wygłaszania przemówień i toczenia sporów, ale to jest także miejsce osiągania pozytywnych faktów.

Uchwała o powszechnym rozbroje-

niu jest uchwałą posiadającą najważniejsze znaczenie dla kuli ziemskiej. Również uchwały w sprawie Hiszpanii i losu Hindusów w Południowej Afryce posiadają bardzo ważne znaczenie. Wśród narodów panuje powszechne pragnienie pokoju i żądanie uniknięcia konfliktu. Wprawdzie istnieją jeszcze resztki faszyzmu jak np. w Hiszpanii ale naród hiszpański nie pragnie go. W czasie ostatnich obrad wielkie mocarstwa mówiły do siebie jasno i otwarcie — zakończył swój wywiad szef delegacji polskiej w ONZ.

Dalszy ciąg kandydatów Listy Bloku (Nr. 3)

WARSZAWA (obsł. wł.). Podajemy dalszy ciąg nazwisk kandydatów umieszczonych na liście państwowej Bloku Stronictw Demokratycznych i Związków Zawodowych (lista Nr. 3).

61) Michalski Józef (SL), 62) Arczyński Ferdynand — sekretarz SD, 63) Albrecht Jerzy — sekretarz Komitetu Warszawskiego PPR, 64) Szuldenfrej Michał — przew. KC „Bund“, 65) Podrygałło Stanisław — nauczyciel (SL), 66) Kruczkowski Leon — wiceminister kultury i sztuki (PPR), 67) Leszczyński Sta-

nisław — wiceminister spraw zagranicznych (PPS), 68) Augustyn Józef — prezes wojewódzki (SL), 69) Żydów Polskich (PPR), 70) Szymański Zygmunt — rektor Uniwersytetu Łódzkiego (PPS), 71) Jaroszewicz Piotr — generał w Min. Obrony Narodowej (PPR), 72) Grossfeld Ludwik — wiceminister Żeglugi i Handlu Zagranicznego (PPS), 73) Wasowski Józef — redaktor (SD), 74) Żółkiewski Stanisław — redaktor (PPS), 75) Kaczocha Aleksander — Spółdzielca (SL), 76) Dobrowolski Stanisław — sekretarz Rady Naczelnej (PPS), 77) Ochab Edward — członek KC PPR, 78) Pragierowa Eugenia — wiceminister Pracy i Opieki Społecznej (PPS), 79) Chelchowski Hilary (PPR), 80) Kuzńska Maria — sekretarz generalny OMTUR (PPS).

O wolność dla Sudanu

LONDYN (obsł. wł.). Przybył tu przewodca niepodległościowców sukańskich El Madi Pasza. W najbliższym terminie ma on odbyć konferencję z ministrem Bevinem.

Pozyczka dla Austrii

NOWY JORK (obsł. wł.). Stany Zjednoczone udzieliły pożyczki dla Austrii w wysokości 50 milionów dolarów.

Przed połączeniem stref

LONDYN (obsł. wł.). W następnym tygodniu odbędzie się posiedzenie brytyjskiej i amerykańskiej komisji gospodarczej, która ma omówić sprawę połączenia okupacyjnych stref brytyjsko-amerykańskich w Niemczech.

Otwarcie wystawy

WARSZAWA (obsł. wł.). Wiceminister Kultury i Sztuki Kruczkowski dokonał wczoraj otwarcia wystawy prac Cypriana Norwida. Wystawa została urządzona w związku ze 125 rocznicą urodzin.

Na froncie Daniny

KATOWICE (obsł. wł.). W całym województwie Danina cieszy się niezwykłą popularnością. Katowice zajmują w przedpłacie dobrowolnej na Daninę pierwsze miejsce. Do tego czasu wpłacono 10 milionów złotych. Opolszczyzna zajmuje drugie miejsce i wpłaca 9 i pół miliona złotych.

Wizyta gen. Taylora

KATOWICE (obsł. wł.). Przybył tu prokurator Trybunału w Norymberdze gen. Taylor. W czasie swego pobytu prokurator zapoznał się z działalnością apelacji katowickiej.

Głębokie wrażenie na prokuratorze wywarły przedstawione mu zabawki niemieckie małe trumny i małe szubienice na których dzieci niemieckie wieszali swoje lalki.

Rezolucja kobiet

WARSZAWA (obsł. wł.). Odbędzie się tu konferencja kierowniczek Kół Kobiet przy Zarządach Związków Zawodowych. Główny referat pod tytułem „Sytuacja polityczna a wybory do Sejmu“ został wygłoszony przez sekretarza KC Zw. Zaw. Sokorskiego. Ponadto na konferencji omó-

wiono sprawę struktury wewnętrznej kół kobiecych i pracy organizacyjnej. Na zakończenie konferencji uchwalona została rezolucja wzywająca wszystkie kobiety do zdecydowanego poparcia listy Bloku Stronictw Demokratycznych i Związków Zawodowych.

Upaństwowienie majątków

BERLIN (obsł. wł.). Parlament w Saksonii na wniosek stronnictwa Socjalistycznej Jedności Narodowej uchwalił upaństwowienie wszystkich majątków ziemskich. W czasie obrad

wywiązała się długotrwała i miejscami burzliwa dyskusja. Przeciwno upaństwowieniu występowali posłowie partii chrześcijańsko-demokratycznej i liberalnej.

Upaństwowienie

LONDYN (obsł. wł.). W dniu 1 stycznia 1947 roku wszystkie kopalnie węgla w Wielkiej Brytanii przechodzą pod Zarząd Państwowy Urzędu Węglowego. Obecnie między Urzędem Węglowym a przedstawicielami Związków Zawodowych Górników toczą się pertraktacje o wprowadzenie

5-10 dniowego tygodnia pracy. Tydzień taki prawdopodobnie rozpocznie się w dniu 1 maja przyszłego roku.

Służba telekomunikacyjna również w dniu 1 stycznia 1947 roku przechodzi na własność państwa.

Agent hitleryzmu

BERNO (obsł. wł.). W mieście Hur rozpoczął się proces przeciwko 47 letniemu adwokatowi szwajcarskiemu, z pochodzenia Austriakowi Józefowi Babiszowi. Adwokat oskarżony jest o zdradę stanu oraz o spisek zdążający do oderwania części terytorium

Szwajcarii i przyłączenie jej do Rzeszy hitlerowskiej. Oskarżony zorganizował w roku 1941 przewrót i występował jako zdecydowany agent hitleryzmu. Za udział w spisku aresztowano 26 osób.

Zeznania Polek

BERLIN (obsł. wł.). W procesie przeciwko katom z Ravensbrück zeznawały dwie Polki Jadwiga Dzido i Maria Kaźmierczak, które swego czasu uciekły z obozu. Obie Polki przedstawiły sądowi potworne rany pow-

stałe po doświadczeniach niemieckich lekarzy. Polki nadto zeznały, że podobnym zabiegom poddano 70 kobiet; one życie swe uratowały dzięki ucieczce, lecz do zdrowia nie powrócą już nigdy.

Nowy proces

NORYMBERGA (obsł. wł.). Rozpoczął się tu nowy proces przeciwko marszałkowi lotnictwa niemieckiego gen. Milchowi. Prokurator w słowie wstępnym oskarżył Milcha o deportowanie, wykorzystywanie jeńców wojennych do robót, przeprowadzanie okrucieństw na jeńcach jak np. zamrażanie ludzi i poddawanie ich wysokiemu ciśnieniu.

Protest

MOSKWA (obsł. wł.). Światowa Federacja Związków Zawodowych wniosła protest przeciwko aresztowaniu robotników w Persji.

Prognoza pogody na dziś

WARSZAWA (obsł. wł.). Państwowy Instytut Meteorologiczny podaje następującą prognozę pogody na dziś: Na wschodzie i północy kraju zachmurzenie i przewidywane opady śnieżne. W pozostałych częściach kraju dość pogodnie. Słabe wiatry lokalne. W nocy temperatura poniżej minus 10 stopni do poniżej minus 18 stopni. W ciągu dnia ocieplenie. Temperatura od 3 do 8 stopni poniżej zera.

RYTM KUJAW

Pow. włocławski

Z ZEBRANIA WOJTÓW, BURMISTRZÓW I SEKRETARZY.

W sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego, odbyło się zebranie wójtów, burmistrzów i sekretarzy z powiatu włocławskiego. Na zebraniu starosta powiatowy, ob. K. Kubski zwrócił uwagę obecnym na konieczność zachowania sprężystości w dziedzinie Daniny Narodowej, która obok wyborów do Sejmu Ustawodawczego, jest w tej chwili naczelnym zagadnieniem w państwie.

Sprawę Przystosowania Wojskowego omówił komendant Urzędu WF i PW kpt. J. Butwiłowicz, sprawy wojskowe omówił referent ob. T. Markiewicz.

Na zakończenie zebrania omówiono sprawy samorządowe jak pokrywanie kosztów leczenia, pobór podatków samorządowych itp. (md.).

BRZEŚĆ KUJAWSKI

NA POMOC ZIMOWĄ.

Przeprowadzone 4 zbiórki uliczne na Pomoc Zimową, przyniosły sumę 12 tysięcy złotych. Wolne zawody, rzemieślnicy, kupiectwo i rolnicy nie poczuwają się do zobowiązań, które w swoim czasie zaakceptowali.

Do tego czasu w naturaliach zebrano półtora metra żyta i 3 mtr. ziemniaków. Gotówką zebrano dotychczas około 30 tysięcy złotych. (md.).

DLA PRACOWNIKÓW.

Zarząd Miejski w Brześciu Kujawskim uchwalił, aby wszyscy pracownicy miejscy, członkowie partii politycznych i organizacji społecznych otrzymali gratisowo choinki dla dzieci. (md.).

WIEC POLITYCZNY.

Na terenie miasta w Domu Ludowym, odbył się wielki wiec polityczny. Referaty o obecnej polityce polskiej i o ordynacji wyborczej, wygłosili ob. ob. Rumiński i Rientflejš. Obaj mówcy podkreślili wielkie znaczenie połączenia się obdwóch partii politycznych PPS i PPR. (md.).

UCHWALENIE BUDŻETU.

Na ostatnim posiedzeniu Miejskiej Rady Narodowej uchwalony został budżet na ogólną sumę 2.068.923,36 złotych.

Na szkolnictwo przeznaczono 411.202 złote, na opiekę społeczną — 99.000 złotych i na ośrodki zdrowia — 163.400 złotych. (md.).

CHODECZ.

Z ZEBRANIA MIĘDZYPARTYJNEGO.

Na terenie miasta odbyło się międzypartyjne zebranie PPR i PPS. Do zebranych przemawiali ob. ob. Wiśniewski z Włocławka i sekretarz tutejszego oddziału PPR Gryś.

Mówcy poza referatami politycznymi poruszali również sprawę ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego. (md.).

RZADKA WOLA.

NA OPIEKĘ SPOŁECZNĄ.

Ob. Antoni Dorsz, mieszkaniec Rzadkiej Woli, na gwiazdkę dla sierot po pomordowanych, złożył w Opiece Społecznej w Brześciu Kujawskim 30 kg. mąki pszennej i 3 metry ziemniaków. (md.).

CHOCEN.

Z ZEBRANIA GROMADZKIEGO.

W dniu 17 bm. na terenie gminy Choczeń, odbyło się zebranie gromadzkie, na którym szeroko omówiono sprawę Daniny Narodowej.

Wszyscy zebrani rolnicy chętnie ustosunkowali się do Daniny Narodowej. (md.).

DANE STATYSTYCZNE.

Według ostatnich danych statystycznych Urzędu Gminy Smiłowice, na terenie gminy znajduje się 11.700 mieszkańców. (md.).

KOWAL.

STO JEDEN LAT.

Obywatelka Małgorzata Kowalewska, ur. 8.9.1845 roku, jest najstarszą mieszkanką miasta Kowala.

Kowalewska posiada z żyjących 3 córki i 2 synów. Czuje się jeszcze względnie. (md.).

Kronika Włocławka

Kalend. Rzym.-Katol. — Tomasz.
Kalendarzyk Słowiański — Tomisława.
Wschód słońca 7.43 — zachód 15.25.
APTEKA dyżurna na Placu Wolności.
Dyżur nocny lekarza Ubezpieczalni Społecznej — dr Wdowiak, Stary Rynek 4.
Dnia 22 grudnia dyżur dzienny — dr Stanielowiczowa, św. Antoniego 25; dyżur nocny — dr Górska, Kraszewskiego 36.
Milicja Obywatelska — tel. 10-59 i 11-62.
Karetka P. C. K. tel. 13-32, w nocy 15-41.
Straż Pożarna tel. 12-34.
Kino „BAŁTYK“ — Muzyka i miłość.
Kino „POLONIA“ — Kwiat miłości.

W lusterku

przypowieść chińska

Nie groź bliźniemu, bo sam łatwo potkniesz się o to; najgorszą bronią jest zło, najgorszą drogą — niecnota.

Niejeden już poznał to, czego bliźniemu życzył; nie groź nikomu, bo sam doznasz takiej goryczy.

Agapi.

SKŁAD KOMITETU WYBORCZEGO POW. RADY ZW. ZAW.

Do Obywatelskiego Komitetu Wyborczego Powiatowej Rady Związków Zawodowych weszli ob. ob. prezes Z. Bartosiewicz, J. Konarski, H. Bardin, J. Pawłowski, B. Starosta, M. Lewandowska, A. Piskorski, P. Mańczyński, A. Olpeter. (md.).

Czy złożyłeś już ofiarę na POMOC ZIMOWĄ?

Przeszło 100 Laureatów Nobla uciekło z Niemiec

Swego czasu Instytut cesarza Wilhelma dla popierania nauk „Keiser-Wilhelm-Institut zur Federung der Wissenschaften“ opublikował listę uczonych niemieckich, którzy opuścili Niemcy po roku 1939. Wyemigrowali przede wszystkim przedstawiciele nauk przyrodniczych. Wśród emigrantów znajdowało się przeszło 100 laureatów nagrody Nobla.

Duża część uczonych udała się do Stanów Zjednoczonych. Wielu osiedliło się w Wielkiej Brytanii. Ale i Północ udzieliła uczonym azylu. Po zakończeniu wojny pewna liczba uczonych niemieckich udała się do Rosji.

Na czele krajów, które przyjęły emigrantów, stoją Stany Zjednoczone. Albert Einstein, który został wykreślony przez reżim hitlerowski z Akademii Umiejętności, pracuje w Princeton. Do Ameryki udali się również sławny fizyk z uniwersytetu getyńskiego Franck (Chicago), Chemil Marek z Wiednia (Nowy Jork), getyński matematyk Courane i ber-

lińczyk Peter Pringsheim, który dotarł do Stanów Zjednoczonych po pełnej przygodzie ucieczki przez Francję.

Tą samą drogą udał się heidelberski biolog Meyerhof, który po zajęciu Francji przeniósł się do Filadelfii.

Inni uczeni skierowali się do W. Brytanii. Do nich należał profesor Dritz Paneth, który zrazu osiadł w Londynie i teoretyk fizyki F. London, który poprzez Oxford udał się do Ameryki. W Wielkiej Brytanii pozostali rozmaici uczeni, np. fizyk Heitter w Bristolu i prof. Weigert, dalej profesor Polanyi, który przejął laboratorium „General Electric“. W Londynie przebywa dalej znakomity farmakolog Ellinger.

Laureat nagrody Nobla Schrödinger musiał uciekać najpierw z Berlina, a następnie z Grazu. Teraz przebywa w Dublinie.

Spośród uczonych niemieckich, którzy skierowali się ku Północy należy na pierwszym miejscu wymienić badaczkę atomu Lizę Meitner. Ucie-

kła ona do Szwecji, aby swoje nowe wiadomości przekazać duńskiemu badaczowi Nelsowi Bohrowi. Również chemik E. R. Riesenfeld i von Hevesy udali się do Sztokholmu. Profesorowie medycyny Bernhard i Hermann Zondeck osiedlili się w Danii.

Do Ankary pojechał matematyk von Mieses, do Stambułu farmakolog Lipschitz, do Bazylei internista Rolf Meier.

W Szwajcarii zmarł znany chemik Fritz Haber, który wślawił się w pierwszej wojnie światowej dzięki wynalezieniu sposobu wytwarzania azotu z powietrza.

Nową ojczyznę w Związku Sowieckim znaleźli fizycy Hellman i F. Lange, jak również biochemik Karl Neubert. Bracia Farkasch są dzisiaj profesorami w Palestynie.

Teolog Karl Barth, który w roku 1934 po ostrym poróżnieniu się z kursem oficjalnym udał się do Szwajcarii, przebywa w dalszym ciągu w Bernie. Zamierza on jednak powrócić do Bonn. Fizyk Hermann (IG-Farben), hitlerowiec z przekonania, powędrował do więzienia. Dr Berliner wydawca i założyciel czaso-

ODEZWA POLSKIEGO ZWIĄZKU ZACHODNIEGO.

Obywatele! Historyczna uchwała Prezydium Krajowej Rady Narodowej i Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o ustanowieniu Daniny Narodowej na zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych jest najlepszym dowodem, że Naród Polski, mimo ciężkich warunków powojennych, wszystkimi swoimi siłami i środkami zmierza konsekwentnie do jednego celu: pełnej odbudowy Polski w granicach po Odrę, Nysę Łużycką i Bałtyk.

Polski Związek Zachodni, jako wykładnik opinii społeczeństwa polskiego w sprawach zachodnich, zwraca się do wszystkich ośrodków społecznych i politycznych, do swoich członków jak i do niezorganizowanego społeczeństwa polskiego, ażeby w jaknajkrótszym czasie spełniły swój obywatelski obowiązek i wpłaciły należne sumy z tytułu Daniny Narodowej.

Danina Narodowa na zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych niech stanie się kamieniem węgielnym pełnej odbudowy polskich ziem po Odrę, Nysę Łużycką i Bałtyk.

Ziemie nadodrzańskie i nadbałtyckie były, są i będą po wszystkie czasy polskie!

Polski Związek Zachodni
zarząd obwodu
we Włocławku

Z NADZWYCZAJNEGO ZEBRANIA W FIRMIE MÜHSAM.

W dniu 14 bm. w fabryce Mühsam, odbyło się nadzwyczajne walne zebranie w sprawie Obywatelskiego Komitetu Wyborczego. Na zebraniu został dokonany wybór Obywatelskiego Komitetu Wyborczego, gdzie przeszło 100 pracowników wymienionej firmy, zgłosiło ochotniczo swój współdziałal do akcji wyborczej, jako członkowie Związków Zawodowych. Po dokonaniu wyborze, ob. Z. Bartosiewicz, w krótkich słowach scharakteryzował pracę w nadchodzących wyborach.

Na zakończenie swego przemówienia, ob. Bartosiewicz przedłożył zgromadzoną rezolucję, o treści następującej: „Związków Zawodowych do Bloku stronnictw demokratycznych, gdzie plenum Komisji Centralnych Związków Zawodowych zaleciło, żeby wszystkie zarządy Oddziałów Związków Zawodowych, zgłaszały swoje akcesy do bloku wyborczego.

pisma „Naturwissenschaften“ zmarł wskutek ciężkich obrażeń cielesnych. Do obozu koncentracyjnego zesłany został farmakolog Starkenstein z Pragi, który prawdopodobnie już nie żyje.

Nieznane jest miejsce pobytu matematyka Bieberbacha, germanisty Kocha i badacza prawa karnego Schmitta, którzy byli narodowymi socjalistami. Rasistowski biolog Eugen Fischer, który chciał udowodnić niższość rasy żydowskiej, został aresztowany.

Po zakończeniu wojny fizyk G. Hertiznger i następca Fritza Habera, prof. Thiessen udali się do Rosji. W Berlinie pozostali obok słynnego fizjologa Otto Warburga (nagroda Nobla w r. 1931), który kilkakrotnie doznał prześladowań ze strony narodowego socjalizmu, filozof Eduard Spranger, fizyk Karl Bonhöffer i chirurg Säuberlich. Estetyk prof. Maks Dessoir nie wrócił jeszcze do Berlina. Nie żyje słynny chemik Hans Fischer, który otrzymał nagrodę Nobla za swoje badania nad składami krwi. Popelniał on przed rokiem z pobudek osobistych samobójstwo. (ZAP).

Z KOMITETU WYBORCZEGO POW. RADY ZW. ZAW.

W dniu 18 bm. w Gimnazjum im. M. Konopnickiej, odbyło się zebranie Związku Nauczycielstwa Polskiego. W skład prezydium weszli op. oo. insp. szkoly Kutyllo, prof. Fopp, kier. Zawisak oraz zarząd Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Sytuację wyborczą omówił prof. Fopp od czasu powstania ordynacji wyborczej do chwili obecnej. Inspektor Kutyllo omówił znaczenie zebrań, które ma charakter informacyjny w związku z nadchodzącymi wyborami stwierdzając, że Związek Nauczycielstwa Polskiego jest częścią składową ogólnych jednolitych Związków Zawodowych i weźmie czynny udział w wyborach w Bloku Demokratycznym.

Kierownik inf. i Prop. wygłosił referat pt. „Zdobycze Związków Zawodowych a wybory”. Prezes Z. Bartosiewicz odczytał rezolucję polityczną Komisji Centralnej Związków Zawodowców, które na ostatnim plenum w dniu 4 bm. została uchwalona. Następnie pouczył obywatelskie Komitety wyborcze o ich obowiązkach propagandowych, ażeby żywe słowo dotarło do każdego z współpracowników w Ogniskach Nauczycielskich. Na zakończenie ob. Bartosiewicz zalecił, ażeby nauczycielstwo w swoich szkołach, gdzie ucząca się młodzież jest uprawniona do głosowania, pouczyło o wielkich zdobyczach w demokracji ludowej i o planie trzyletnim, który będzie miał wielkie znaczenie dla naszych Ziemi Odzyskanych.

Z kolei przemawiał ob. Zawisak, który podkreślił zdecydowaną postawę członków Nauczycielstwa Polskiego w związku ze zbliżającymi się wyborami, którzy zdecydowanie staną przy Bloku Demokratycznym.

Na zakończenie zebrania, prezes Zw. Nauczycielstwa Polskiego, ob. Lewicki odczytał rezolucję Zw. N. P. która jednogłośnie została przez zebranych przyjęta i podpisana.

Treść rezolucji jest następująca:
(md.)

REZOLUCJA.

Nauczyciele szkół średnich i powszechnych miasta Włocławka na ogólnym zebraniu dnia 18 grudnia 1946 r. po zapoznaniu się z rezolucją polityczną uchwaloną na rozszerzonym plenum KCZZ w dniu 4 grudnia 1946 r. o przystąpieniu Związków Zawodowych do Bloku Stronnictw Demokratycznych uważają, że linia przyjęta na plenum KCZZ jest słuszną i jedyną dążącą do stabilizacji stosunków politycznych i gospodarczych, oraz do ugruntowania Demokracji Ludowej w Polsce, uchwalając całkowitą solidarność z zapoznaną się rezolucją. Jednocześnie zgłaszają swój akces do prac wyborczych, biorąc jaknajliczniejszy udział w Obywatelskich Komitetach Wyborczych.

Niech żyje Blok Stronnictw Demokratycznych i Związków Zawodowych!

Niech żyją jednolite Związki Zawodowe!

Ani jeden głos rozbijaczom jedności narodowej!

Uchwaloną rezolucję jednogłośnie przyjęło Prezydium zebrania:

Przew. Lewicki, Zawisak, Kutyllo, Juchniewicz, Fopp, Dorywalski, Wysocki

POLAKU! Głosowanie do pierwszego Sejmu Ustawodawczego

Odrodzonej Rzeczypospolitej to akt historycznej wagi
Sprawdź czy jesteś na liście głosujących

WYSTAWY SKLEPOWE.

Z radością stwierdzić należy, że wystawy naszych sklepów nabierają coraz sympatyczniejszego wyglądu. Coraz częściej dostrzega się troskliwość właścicieli, którzy dążą do wyróżnienia swego sklepu nie koniecznością bogactwem towaru, lub drogimi efektami, ale starannym układem rzeczy sprzedawanych, odpowiednim doborem ich na wystawie oraz skromnym, nierzadko ale gustownym upiększeniem.

Sklep wyglądający tak pociąga klienta i zachęca do wstąpienia.

O ileż miłsze jest nabycie tego samego towaru tam, gdzie panuje ład i czystość i gdzie spotyka nas uprzejma obsługa.

Odnosnie tej ostatniej cechy, to z przyjemnością możemy tu podkreślić uwagę jednego z przejeżdżających przez nasze miasto, który powiedział, że uprzejmość sprzedawców we Włocławku jest godna naśladowania.

Podobno zrobił nawet doświadczenie wstępując do sklepów jedynie dla zaopiniowania o cenę bądź też o informację. Wszędzie spotkał się z uprzejmością i odpowiednim potraktowaniem.

Zdarzają się wyjątki, to prawda. Niemniej sam fakt zwracania uwagi na te drobne pozornie szczegóły jest bardzo dobrą propagandą naszego miasta. Estetyczny wygląd umacnia ją jeszcze bardziej. Warto, by wszystkie sklepy pomyślały o tym podstawowym zagadnieniu reklamy, która pociąga za sobą bardzo nieznaczny koszt, a wymaga przede wszystkim troskliwości i starania. (c)

Z ŻYCIA P. W. i W. F.

Na terenie Wojewódzkiego Urzędu WF i PW został uruchomiony Ośrodek Zimowy Pelczyn. W ośrodku tym odbędzie się zapoznanie junaków PW i członków organizacji młodzieżowych z techniką narciarstwa nizinnego w trzech terminach. 1) od 4 do 18 stycznia, 2) od 18 do 31 stycznia i 3) prawdopodobnie od 1 do 14 lutego 1947 roku.

Adres ośrodka: Pelczyn — Zdrój, Willa Berkowa, Dyrekcja Państw. Zakładów Zdrojowych na linii kolejowej Swilwin—Grzmiaca.

Kandydaci na powyższy kurs winni się zgłosić do Powiatowego Urzędu WF i PW we Włocławku w terminie do 27 grudnia r. b.

Jednocześnie Komenda WF i PW we Włocławku komunikuje, że lekarz-dentysta M. Zawadzka-Rojszykowa, Włocławek, Cyganka 24 m. 3 zgłosiła zniżkę 25 proc. przy kuracji zębów dla członków organizacji WF i hufców PW oraz PWK, którzy nie korzystają z pomocy dentystycznej szkolnej, fabrycznej, czy Ubezpieczalni Społecznej.

Celem otrzymania powyższej zniżki należy zgłosić się do Powiatowego Urzędu PW i WF, który wyda odpowiednie skierowanie.

W wypadku nagłym t. j. w wypadku doraźnym, koniecznym zabiegu dentystycznym lekarz przyjmie bez skierowania w razie okazania legitymacji PW lub WF. (at.)

ZBLIŻAJĄ SIĘ ŚWIĘTA.

Święta Bożego Narodzenia zbliżają się szybko. Za kilka dni zasiądziemy w gronie rodzinnym przy stole i dzieląc się opłatkiem będziemy składać życzenia wszelkiej pomyślności.

Niechże ta radość nie przyćmi nam obowiązku, który ciąży na wszystkich Polakach — obowiązku przyznania się do gwiazdki dla biednych.

Szereg instytucji podjęło tę akcję i przygotowuje chociażby uroczystości na których najbiedniejsi spędzą pogodną chwilę opromienioną świadomością, że pamiętano o nich.

W ostatnich dniach przed Świętami winniśmy postawić sobie pytanie, czy obowiązek ten spełniliśmy?

Straszliwe zniszczenia dokonane przez okupanta wycisnęły piętno, które usunąć może tylko zbiorowy wysiłek wszystkich.

Niechże w tej akcji nie zbraknie nikogo.

Nie jeden może spytać dokąd mam się z darem udać?

Niech odpowiedzią na to będzie głos jego serca, który mu wskaże jedyną z instytucji. Na łamach naszego pisma przewijają się ich nazwy dzień po dniu. Dziś mówimy o tym zagadnieniu ogólnie. Chodzi nam o sam cel piękny, wzniosły cel, któremu na imię Miłosierdzie. (c)

STAROSTA POWIATOWY

we Włocławku
L. dz. Apr. VII ziem 6926/46

ZARZĄDZENIE

Starosta Powiatowy Włocławski, na podstawie pisma Urzędu Wojewódzkiego Pomorskiego z dnia 4.12.46 r. L. dz. VII/zie/26892-46 uchyla z mocą natychmiastową na terenie powiatu włocławskiego wszelkie zakazy skupu i przewozu ziemniaków przeznaczonych dla gorzelni.

W związku z tym zakazuje również rekwirowanie pod wszelką postacią ziemniaków zakupionych lub przewożonych do gorzelni, względnie przechowywanych w gorzelniach. (2423)

STAROSTA POWIATOWY

(Kazimierz Kubiński)

OGŁOSZENIE

W czasie od dnia 18 do 23 grudnia br. czas otwarcia sklepów i zakładów oraz miejsc zawodowej sprzedaży może być przedłużony o 2 godziny, jednakże nie dłużej jak do godz. 21.

Jak również w niedzielę przypadającą w czasie od 18 do 23 grudnia dozwolone jest wykonywanie handlu od godz. 13-tej do 18-tej.

Za PREZYDENTA MIASTA:
(St. Kasprzewicz)

Z-ca Kier. Wyzd. Apr. i H.

(2422)

OSWIADCZENIE

Ja niżej podpisany Stanisław Frączek z Michelina, przepraszam ob. Bolesława Witkę Naczelnika Ochotniczej Straży Pożarnej Miłocin—Michelin za zarzuty niesłusznie wypowiedziane przeciwko niemu na zebraniu strażackim w dniu 6 października 1946 r. w Miłocinie.

1. że ob. Witka niema kwalifikacji na Naczelnika Straży,
2. że przed wojną pracował w Straży dla korzyści osobistych,
3. że zrywał zawiadomienia o mającym się odbyć Walnym Zgromadzeniu Straży w dniu 6.10.1946 r.,
4. że przez niego w czasie okupacji byłoby rozstrzelanych 12 Polaków.

Wymienione zarzuty odwołuję jako niesłuszne, a wypowiedziane z namowy dróżnika Tadeusza Białkowskiego w Miłocinie.

Jednocześnie deklaruję zł. 2.000, które wpłacę do Sądu Grodzkiego na odbudowę Centralnej Szkoły Pożarnej w Warszawie w myśl życzenia ob. Witki jako karę za wyrządzoną mu krzywdę moralną. (2425)

Stanisław Frączek

Michelin

gm. Śmiłowice.

Ogłoszenia drobne

HURTOWNIA Galanteryjna Feliks Aszyk Łódź, Nowomiejska 5 skrytka pocztowa 73. Poleca wszelką drobną galanterię, bieliznę, biżuterię sztuczną, kosmetykę ceny niskie. (2384)

PAŃSTWOWA FABRYKA BARAKÓW przyjmie kilku wykwalifikowanych stolarzy meblowych. Wiadomość Zarząd Fabryki, Włocławek, Szopena 66. (2421)

SAMOTNY poszukuje pokoju umeblowanego z wyżywieniem lub bez. Oferty do Gazety Kujawskiej. (2424)

UNIEWAŻNIAM kartę rejestracyjną RKU. Chełmiński Tadeusz zam. Lubień, pow. Włocławek. (2414)

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestracyjną papiery zwolnienia z obozu wojskowego z 1939 roku na nazwisko: Tadeusz Szyniński, zam. Kolonia Lubiec gm. i poczta Osiecinia, pow. Niezawski. (2418)

ZJEDNOCZONE MŁOTOWNIE MECHANICZNE, Włocławek ul. Kapitulna 4, poszukują stolarza-modelarza. (2411)

K

D

Redakcja i Administracja: Włocławek, ul. Brzeska 4, Tel. 1126

Ogłoszenia przyjmuje Administracja codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach od 9-ej do 12-ej i od 2-ej do 5-ej w soboty od 8-ej do 12-ej.

Nacz. Red.: A. TURCZYNOWICZ. Przyjmuje w godz. 10—12 z wyj. dni świąt. Maszynopisy nie zwraca się. Odpowiedzialne za pismo Kolegium Redakcyjne. WYDAWCA: Powiatowa Rada Narodowa we Włocławku.

2 49

WŁOCŁAWIEK, ul. BRZESKA 4.

Ceny ogłoszeń: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości i szpalta po 5 zł. reklamowe 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Przebiegła miesięczna ob. zł. i przesyłką poczt. 70 zł